

ਬਹੁਪਦੀਆਂ (Introduction)

1. ਇੱਕ ਚਲ x ਦੇ ਬਹੁਪਦ $p(x)$ ਵਿੱਚ x ਦੀ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਘਾਤ ਨੂੰ ਬਹੁਪਦ ਦੀ ਘਾਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

The highest power of x in polynomial $p(x)$ is called degree of polynomial.

2. ਰੇਖੀ ਬਹੁਪਦ ਦੀ ਘਾਤ 1 ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

Degree of a linear polynomial is 1.

3. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਦੀ ਘਾਤ 2 ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

Degree of a quadratic polynomial is 2.

4. ਤਿੰਨ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਦੀ ਘਾਤ 3 ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

Degree of a cubic polynomial is 3.

5. ਅਚਲ ਬਹੁਪਦ ਦੀ ਘਾਤ 0 ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

Degree of a constant polynomial is 0.

6. ਰੇਖੀ ਬਹੁਪਦ ਦਾ ਆਲੋਖ ਸਰਲ ਰੇਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

The graph of a linear polynomial is a straight line.

7. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਦਾ ਆਲੋਖ ਪੈਰਾਬੋਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

The graph of a quadratic polynomial is a parabola.

- ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $p(x) = ax^2 + bx + c$, ਜਿਥੇ $a \neq 0$ ਦਾ ਆਲੋਖ ਉਪਰੀ ਪੈਰਾਬੋਲਾ ਹੈ ਜੇ $a > 0$ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਪੈਰਾਬੋਲਾ ਹੈ ਜੇ $a < 0$ ਹੈ।

The graph of a quadratic polynomial $p(x) = ax^2 + bx + c, a \neq 0$ is an upward parabola if $a > 0$ and downwards parabola if $a < 0$.

8. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਿਫਰਾਂ ਜਾਂ ਵੱਧੋ-ਵੱਧ 2 ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਿਫਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

A quadratic polynomial has two zeroes or atmost 2 real zeroes.

9. ਜੇ α, β ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $p(x) = x^2 - (\text{ਸਿਫਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ})x + (\text{ਸਿਫਰਾਂ ਦੀ ਗੁਣਾਂ})$

If α, β are two zeroes of a quadratic polynomial then $p(x) = x^2 - (\text{sum of zeroes})x + (\text{product of zeroes})$

i.e. $p(x) = x^2 - (\alpha + \beta)x + \alpha\beta$

10. ਜੇ α, β ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $p(x) = ax^2 + bx + c$ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ ਹਨ ਤਾਂ

If α, β are zeroes of quadratic polynomial $p(x) = ax^2 + bx + c$ then

ਸਿਫਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ (sum of zeroes) = $\alpha + \beta = \frac{-b}{a}$

ਸਿਫਰਾਂ ਦੀ ਗੁਣਾਂ (Product of zeroes) = $\alpha\beta = \frac{c}{a}$

11. ਵੰਡ ਐਲਗੋਰਿਧਮ

ਜੇ $p(x)$ ਅਤੇ $g(x)$ ਕੋਈ ਦੋ ਬਹੁਪਦ ਹਨ, ਜਿਥੇ $g(x) \neq 0$ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬਹੁਪਦ $q(x)$ ਅਤੇ $r(x)$ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾ ਕਿ $p(x) = g(x) \times q(x) + r(x)$

ਜਿਥੇ $r(x) = 0$ ਜਾਂ $r(x)$ ਦੀ ਘਾਤ $< g(x)$ ਦੀ ਘਾਤ

If $p(x)$ and $g(x)$ are two polynomials where $g(x) \neq 0$ then we can get $g(x)$ and $r(x)$ such that $p(x) = g(x) \times q(x) + r(x)$, where $r(x) = 0$ or degree of $r(x) <$ degree of $g(x)$

Chapter 2 POLYNOMIALS

ਬਹੁਪਦੀਆਂ

11. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $p(x) = ax^2 + bx + c$ ਵਿੱਚ ਸਿਫਰਾਂ ਦੀ ਗੁਣਾ =

Product of zeroes in a quadratic polynomial $p(x) = ax^2 + bx + c$ is

- a) $\frac{-b}{a}$ b) $\frac{b}{a}$ c) $\frac{-c}{a}$ d) $\frac{c}{a}$

12. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੋ ਸਿਫਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ -3 ਅਤੇ ਗੁਣਨਫਲ 5 ਹੈ।

Form a quadratic polynomial whose sum and product of zeroes are -3 and 5 respectively.

- a) $x^2 + 3x - 5$ b) $x^2 + 3x + 5$ c) $x^2 - 3x + 5$ d) $x^2 - 3x - 5$

13. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ -2 ਅਤੇ 3 ਹਨ।

Form a quadratic polynomial whose zeroes are -2 and 3.

- a) $x^2 + x - 6$ b) $x^2 + x + 6$ c) $x^2 - x - 6$ d) $x^2 - x + 6$

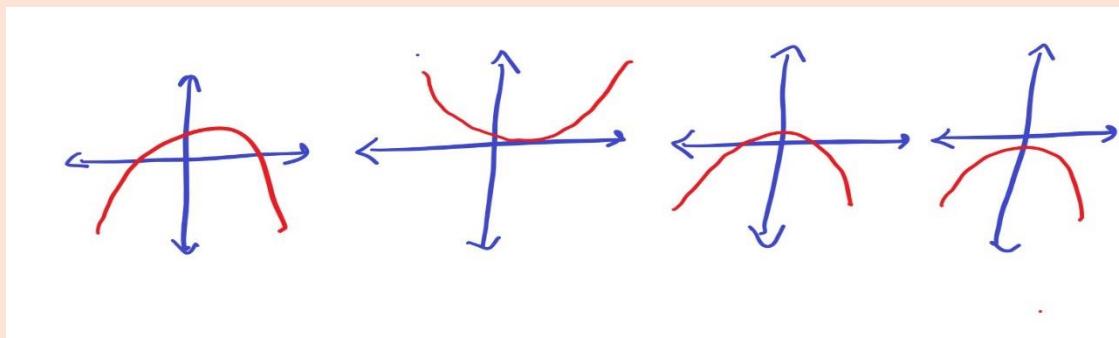
14. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ $-\sqrt{5}$ ਅਤੇ ਗੁਣਨਫਲ $\frac{1}{2}$ ਹੈ।

Form a quadratic polynomial whose sum and product of zeroes are $-\sqrt{5}$ and $\frac{1}{2}$.

- a) $x^2 - \sqrt{5}x + \frac{1}{2}$ b) $x^2 + \sqrt{5}x - \frac{1}{2}$ c) $x^2 - \sqrt{5}x - \frac{1}{2}$ d) $x^2 + \sqrt{5}x + \frac{1}{2}$

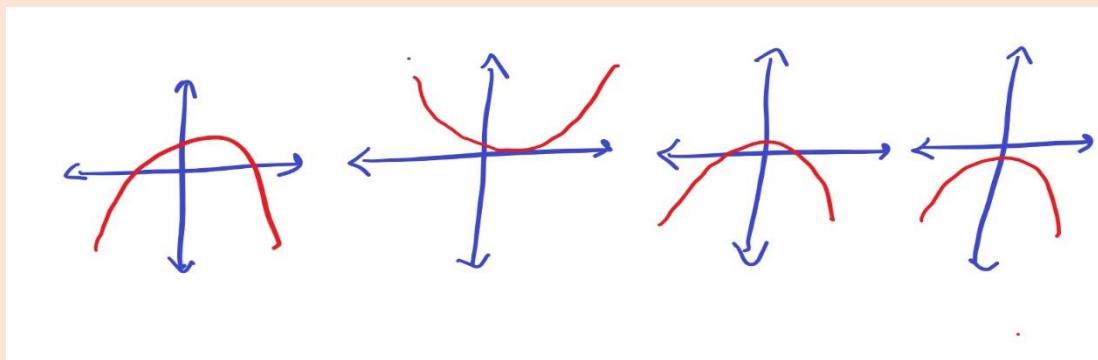
15. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਆਲੋਖ ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਦੀਆਂ ਦੋ ਅਲੱਗ ਸਿਫਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?

Which of the following graph represents two distinct zeroes of a quadratic polynomial?

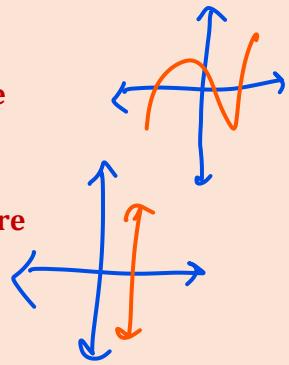
16. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਆਲੋਖ ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਿਫਰ ਨਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?

Which of the following graph represents no real zeroes of a quadratic polynomial?

17. ਦਿੱਤੇ ਆਲੋਚ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੇ। The number of zeroes in the given figure

- a) 3   b) 2   c) 1   d) 4

18. ਦਿੱਤੇ ਆਲੋਚ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੇ। The number of zeroes on the given figure

- a) 3   b) 2   c) 1   d) 4

19. ਜੇ α ਅਤੇ β ਕਿਸੇ ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਦੇ ਸਿਫਰ ਹਨ ਤਾਂ $x^2 - (\dots \dots \dots)x + (\dots \dots \dots)$

If α and β are zeroes of a quadratic polynomial then $x^2 - (\dots \dots \dots)x + (\dots \dots \dots)$

- a) α, β b) $\alpha - \beta, \alpha\beta$ c) $\alpha + \beta, \alpha\beta$ d) $\alpha\beta, \alpha + \beta$

20. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $2x^2 - 3x + 4$ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ =

The sum of zeroes of a quadratic polynomial $2x^2 - 3x + 4$ is

- a) -2   b) 2   c) $-\frac{3}{2}$ d) $\frac{3}{2}$

21. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $4x^2 + 9$ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ The sum of zeroes of a quadratic polynomial $4x^2 + 9$ is

- a) 0   b) $-\frac{9}{4}$ c) $\frac{9}{4}$ d) $-\frac{4}{9}$

22. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $2x^2 - 4x + 8$ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ

The product of zeroes of a quadratic polynomial $2x^2 - 4x + 8$ is

- a) -2   b) 2   c) 4   d) -4

23. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $4x^2 + 8x$ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ The zeroes of a quadratic polynomial $4x^2 + 8x$ are

- a) 0, 2   b) 0, -2   c) 0, 4   d) 2, -4

24. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $2x^2 - 3x$ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ The zeroes of a quadratic polynomial $2x^2 - 3$

- a) $0, \frac{3}{2}$ b) $0, -\frac{3}{2}$ c) $0, \frac{2}{3}$ d) $0, -\frac{2}{3}$

25. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $x^2 - 3$ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ The zeroes of a quadratic polynomial $x^2 - 3$

- a) $\pm\sqrt{3}$ b) ± 3 c) $\sqrt{3}$ d) $-\sqrt{3}$

26. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $4x^2 - 9$ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ The zeroes of a quadratic polynomial $4x^2 - 9$

- a) $\pm\frac{4}{9}$ b) $\pm\frac{2}{3}$ c) $\pm\frac{3}{2}$ d) $\pm\frac{9}{4}$

27. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ $-\frac{1}{4}$ ਅਤੇ ਗੁਣਨਫਲ $\frac{1}{4}$ ਹੈ।

Form a quadratic polynomial whose sum and product of zeroes are $-\frac{1}{4}$ and $\frac{1}{4}$.

- a) $4x^2 - x + 1$ b) $4x^2 + x + 1$ c) $4x^2 + x - 1$ d) $4x^2 - x - 1$

28. ਜੇ ਬਹੁਪਦ $3x^2 - 2x + 5$ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ α ਅਤੇ β ਹਨ ਤਾਂ $\alpha + \beta =$

If α, β are zeroes of $3x^2 - 2x + 5$ then $\alpha + \beta =$

- a) $\frac{2}{3}$ b) $-\frac{2}{3}$ c) $\frac{5}{3}$ d) $-\frac{5}{3}$

29. ਜੇ ਬਹੁਪਦ $x^2 - 4x - 5$ ਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ α ਅਤੇ β ਹਨ ਤਾਂ $\alpha\beta =$ If α, β are zeroes of $x^2 - 4x - 5$ then $\alpha\beta =$

- a) 4   b) 5   c) -5   d) -4

30. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਦੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ 0 ਅਤੇ ਗੁਣਨਫਲ $\sqrt{5}$ ਹੈ।

Form a quadratic polynomial whose sum and product of zeroes are 0 and $\sqrt{5}$.

- a) $x^2 - \sqrt{5}x$ b) $x^2 + \sqrt{5}x$ c) $x^2 - \sqrt{5}$ d) $x^2 + \sqrt{5}$